

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.20.319/2015/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Ditrói-Tóth Zsuzsa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ditrói-Tóth Zsuzsa ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a jogtanácsos és a jogtanácsos által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 26. napján meghozott 37.P.21.296/2013/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti.
Fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét teljesen elutasítja.

Az alperest a terhére megállapított elsőfokú perköltség viselése alól mentesíti, és a felperest kötelezi, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 1.200.000 (egymillió-kétszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra további 3.790.000 (hárommillió-hétszázkilencvenezer) forint feljegyzett kereseti és le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján marasztalja az alperest összesen 41.598.000 forint tőke és járulékai, valamint a perköltség vonatkozásában. Kereseti kérelme egyrészt 35.904.000 illeték-különbözet előírás folytán, valamint 5.694.000 forint eljárási és peres költség címén felmerült költségeinek megtérítésére irányult. Előadta, hogy a 2006. december 10. és 2007. február 14. napján kelt adásvételi szerződések alapján megvásárolta a b-i .../0/B/1, .../0/C/1 és .../0/A/1 helyrajzi szám alatti ingatlanokat. Ingatlanforgalmazással foglalkozó vállalkozásként kérte az adóhatóságnál az Itv. 23/A. §-a szerinti 2%-os illeték alkalmazását azzal, hogy az ingatlanokat két éven belül továbbértékesíti. Az alperes a csökkentett összegű illetéket a 2007. március 23. illetve 2007. május 17. napján kelt fizetési meghagyásával kiszabta. A felperes a fizetési meghagyások jogerőre emelkedését követően, 2007. június 21. napján bejelentette az alperesnél, hogy az illetékkedvezményt nem kívánja igénybe venni, és erre figyelemmel a kiszabott 2%-os mértékű illeték helyett 10%-os illetéket fizetett meg az alperes részére. A felperes ezt követően több alkalommal telefonon érdeklődött kérelmei felől az alperesnél. Az alperes a felperes bejelentését illetékhelyesbítés iránti kérelemnek minősítette, és azt a 2010. március 29. napján kelt határozataival elutasította. Az alperes a 2010. március 30. napján kelt határozataival az illeték-különbözetek kétszeresének, azaz egyrészt 35.328.000 forint, másrészt 36.480.000 forint illeték megfizetésére kötelezte a felperest arra hivatkozással, hogy a felperes a megvásárolt ingatlanokat 2009. február 15., illetve 2008. december 11. napjáig nem adta el. A felperes

valamennyi alperesi határozat vonatkozásában kimerítette jogorvoslati jogát. A felperes álláspontja szerint az alperes azzal tanúsított jogellenes magatartást, hogy a kérelmét elbíráló határozatokat késedelmesen, az előterjesztést követő három év alatt hozta meg. Az Itv. 23/A. § (7) bekezdése szerint az illeték-különbözet kétszeresének pótlólagos előírására csak akkor kerül sor, ha az adózó a vagyonszerzési illeték kiszabásra bejelentésétől számított két éven belül nem adja el az ingatlant. Ha az adóhatóság betartotta volna ügyintézési határidejét és értesíti a felperest, hogy illetékhelyesbítési kérelmének nem ad helyt, akkor a felperesnek még bőven lett volna ideje eldönteni, hogy mégis értékesíti-e az ingatlant és túlfizetését visszaigényli, vagy vállalja az illeték-különbözet kétszeresének megfizetését. Amennyiben az alperes a reá irányadó határidőben eljárta volna, úgy a felperes élhetett volna a 2009. évi LXXVII. törvény 213. §-ában biztosított lehetőséggel, amely szerint a 2006. október 1. és 2009. május 31. között illetékkiszabásra bejelentett ingatlanok esetén a továbbértékesítésre rendelkezésre álló idő két évvel meghosszabbítható.

Az alperes kérte a kereset elutasítását és felperes perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy jogszerűen kötelezte a felperest az illeték-különbözet megfizetésére, eljárását a Kúria felülvizsgálati ítélete is megerősítette. A jogszerűen meghozott adóhatósági határozatok szerinti illeték-különbözet kártérítésként nem követelhető vissza. A határozatok jogszerűsége eleve kizárja azt, hogy az alperes jogszerűtlen magatartást valósított volna meg, jogellenes magatartás hiányában pedig a kártérítési felelőssége sem állapítható meg. Előadta, hogy az alperest nem terheli a felperes által hivatkozott tájékoztatási kötelezettség. Alperesi álláspont szerint a felperes nem tett eleget a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján fennálló kárenyhítési kötelezettségének, mivel a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható. A felperesnek a perköltség címén előterjesztett kárigénye vonatkozásában előadta, hogy a jogszerűen meghozott adóhatósági határozatokkal szembeni jogorvoslati eljárások, illetve a határozatok bírósági felülvizsgálata iránt kezdeményezett peres eljárások költségeit kárként nem lehet érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 35.904.000 forintot és járulékait, valamint 952.500 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdése, illetve 349. § (1) bekezdése alapján elsőként azt vizsgálta, hogy az alperes tanúsított-e jogellenes magatartást, illetve az kirívóan súlyos volt-e. Megállapította, hogy a felperes tartalma szerint illetékhelyesbítés iránti kérelme 2007. június 21. napján érkezett meg az alperes jogelődjéhez, amelyet az alperesnek a Ket. 33. § (1) bekezdése és (5) bekezdése alapján 2007. július 23. napjáig kellett volna elbírálnia. Ezzel szemben az alperes a felperes kérelméről 979 nap késedelemmel, azaz az ügyintézési határidő harminckétszeres túllépésével 2010. március 29. napján döntött. Az ügyintézési határidő elmulasztását az alperes maga sem vitatta, azt kimenteni nem tudta, ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a késedelmes ügyintézés a mulasztás az alperesnek felróható volt. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az alperes a közel három éves ügyintézési késedelem alatt a felperes részére semminemű tájékoztatást nem adott kérelme elbírálásának állásáról, annak folyamatáról, a késedelmes elbírálás okáról, illetve a felperes folyószámláján megjelent túlfizetés összegéről. Az alperes a késedelemmel, illetve a tájékoztatás elmulasztásával megsértette a Ket. 33. § (1) bekezdését, 1. § (1)-(3) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, és az Art. 1. § (5) bekezdését, valamint a Ket. alapelvei közül a törvényesség, a szakszerű, gyors és egyszerű eljárás elvét, az együttműködés elvét, illetve a fair ügyintézés elvét is. Mindezen körülményekre tekintettel az elsőfokú bíróság az ügyintézési késedelem hosszúságára tekintettel az alperes magatartását kirívóan súlyos jogszabálysértésnek minősítette, utalva arra, hogy az alperesi mulasztás alkalmas volt arra, hogy súlyosan megingassa a közhatalmi szervek jogállami

működésébe vetett közbizalmat. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a jelen kártérítés iránti eljárásnak nem az a tárgya, hogy az alperes jogszerűen írta-e elő a felperes részére az illeték-különbözetet, hanem az, hogy a kirívóan súlyos jogszabálysértéssel megvalósított mulasztása okozott-e kárt a felperesnek. Az elsőfokú bíróság az okozati összefüggés körében azt vizsgálta, hogy amennyiben az alperes határidőn belül hozta volna meg határozatát, a felperesnek kellett volna-e pótilletéket fizetni. Megállapította, hogy amennyiben az alperes a határozatát határidőn belül hozta volna meg, akkor a felperesnek már 2007 júliusában tudomására jutott volna, hogy kérelmét elutasították, és e tény birtokában lehetősége lett volna visszaigényelni az általa befizetett illeték-különbözetet, illetve mérlegelni, hogy az ingatlanokat a pótilleték kiszabásának terhe mellett milyen áron értékesíti. A felperesnek arra is lehetősége lett volna, hogy a 2009. évi LXXVII. törvény 213. § (3) bekezdésének a) pontja alapján határidőben kérelmet terjesszen elő az iránt, hogy a két éves határidő helyett négy év alatt kelljen az ingatlanokat továbbértékesítenie. Az alperes mulasztása folytán a felperes már csak az ingatlanokra vállalt továbbértékesítési határidő lejártát követően tudta meg, hogy illetékmódosítási kérelme elutasításra került, vagyis az alperesi mulasztás következtében esett annak lehetőségétől, hogy valamennyi releváns információ birtokában tudjon dönteni az ingatlanok értékesítési feltételeiről. Az elsőfokú bíróság a tanúk nyilatkozatára tekintettel elfogadta azt, hogy a felperes mint ingatlanok értékesítésével foglalkozó gazdasági társaság az ingatlant 2007 júniusát követően is értékesíteni kívánta, azaz értékesítési szándéka fennállt, és arra lehetősége is lett volna. Az elsőfokú bíróság elfogadta a felperes azon nyilatkozatát is, miszerint az eladási kényszer, illetve a pótilleték fizetésének kötelezettsége tudatában nyilvánvalóan másként, rugalmasan folytatta volna az eladás érdekében a tárgyalásokat. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság bizonyítottanak fogadta el, hogy amennyiben az alperes a felperes kérelmét elutasító határozatát határidőben hozta volna meg, a felperes a rendelkezésre álló határidő alatt, vagy a meghosszabbított határidőben az ingatlanokat értékesíteni tudta volna, és így a 35.904.000 forintos pótilleték kiszabására nem került volna sor. Az elsőfokú bíróság ennek alapján megállapította, hogy a jogellenes és felróható alperesi magatartás, illetve a kár bekövetkezése között az okozati összefüggés fennáll. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kártérítés speciális feltételei is fennállnak, mivel a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket is igénybe vette. A felperes a pótilleték formájában felmerült kár mértékét és annak megfizetését okiratokkal bizonyította, azt az alperes sem vitatta, ezért azzal egyezően marasztalta az alperest. Az elsőfokú bíróság az alperesi védekezésre tekintettel vizsgálta a károsulti közrehatás kérdését is. Az alperes nem hivatkozott arra, hogy késedelmes ügyintézését a felperes nem megfelelő kérelme okozta, ezért az elsőfokú bíróság nem osztotta az alperesnek a károsulti közrehatás körében tett nyilatkozatait. A felperestől az sem volt elvárható az adott helyzetben, hogy a közel három év késedelemmel elbírált kérelmét elutasító határozat kézhezvételét követően, a határidő lejártá után igazolási kérelemmel együtt továbbértékesítési határidő meghosszabbítására irányuló kérelmet terjesszen elő. Az alperesnek a visszaigényléssel kapcsolatos álláspontja sem helytálló, mivel éppen az alperes mulasztása folytán került a felperes olyan helyzetbe, hogy közel három évig nem tudhatta, hogy a számlájára jóhiszeműen befizetett összeget az alperes miként számolja el. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor megalapozatlannak találta a felperesi keresetet a fellebbezési illethekek, felülvizsgálati illethekek, illetve egyéb perköltségek körében. Megállapította, hogy a felperes által előterjesztett perköltség- és illetékigények a jogszerű határozatot sikertelenül támadó fellebbezési és felülvizsgálati eljárás következményei, azok nem az alperes ügyintézési késedelmével állnak összefüggésben, ezért kárként nem érvényesíthetők.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, illetve a felperes perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy a felperes nem bizonyította az alperesi magatartással okozott kárt, illetve az alperesi magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállását. Az alperes hangsúlyozta, hogy az ügyintézési határidő elmulasztását sem a polgári peres eljárás, sem azt megelőző közigazgatási peres eljárások során nem vitatta. Alapítvánul hivatkozott azonban az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségét is elmulasztotta a felperes túlfizetésével összefüggésben. Az állami adóhatóságnak az évenkénti egyszeri adófolyószámla-értesítő megküldésén kívül nincs olyan törvényi kötelezettsége, hogy az adózókat befizetéseik, kiutalásaik sorsáról, illetve adószámlájuk egyenlegéről tájékoztassa. Az önadózás rendszerében az adózóktól ugyanis elvárható, hogy folyószámlájuk állapotát ismerjék, és mind kötelezettségeikkel, mind befizetéseikkel tisztában legyenek. A felperes mint elektronikus bevallásra kötelezett adózó egyébként is lehetőséggel rendelkezett arra, hogy az állami adóhatóság folyószámla nyilvántartási rendszeréből bármikor elektronikus úton lekérdezze adó- és folyószámlájának egyenlegét. Mindezek alapján az alperes nem sértette meg az Art. 1. § (5) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét. Az alperes előadta, hogy a felperes kárként a jogszerűen meghozott adóhatósági határozatokban megállapított összegeket kívánja érvényesíteni, amelyre a Legfelsőbb Bíróság eseti döntései alapján nincs lehetőség. Ezt támasztja alá a 43. számú PK állásfoglalás is, amely szerint ha jogszabály az államigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát is lehetővé teszi, a károsult választása szerint vagy a határozat hatályon kívül helyezése, vagy kártérítés iránt indíthat pert. Amennyiben azonban a károsult közigazgatási pert indított és abban elvesztett, ugyanazon az alapon kártérítés iránt már nem indíthat sikerrel újabb pert. Az okozati összefüggés körében az alperes előadta, hogy a felperes az alperesi döntéstől függetlenül a továbbértékesítésre nyitva álló két éves határidőn belül bármikor kérhette volna a határidő meghosszabbítását, akár oly módon, hogy azt csak az illetékhelyesbítési kérelme elutasításának esetére tartja fenn. A határidő hosszabbítás iránti kérelmet a felperes még a továbbértékesítésre nyitva álló két éves határidőn túl is előterjeszthette volna a Ket. 66. § (1) bekezdése alapján igazolási kérelemmel együtt. Az alperes álláspontja szerint a felperes a peres eljárás során nem bizonyította azt, hogy a kára az alperesi magatartás folytán következett be, azaz hogy a kár és az alperesi magatartás között az okozati összefüggés fennáll. Ugyanis a felperesnek az elsőfokú ítéletben leírtakkal ellentétben nemcsak azt kellett volna bizonyítania, hogy a perbeli ingatlanok értékesítésére lehetősége lett volna, hanem azt is, hogy azokat valóban el tudta volna adni. Ennek bizonyítása azonban nem történt meg, mivel a rendelkezésre álló adatok, illetve tanúvallomások alapján az állapítható meg, hogy a felperes a kezdetektől fogva az alperesi döntéstől függetlenül is értékesíteni kívánta ingatlanait. Ennek érdekében tárgyalásokat folytatott, az adásvétel azonban nem amiatt hiúsult meg, mert az alperes nem hozott határidőben döntést a felperes kérelme tárgyában, hanem azért, mert külső körülmények, így az ingatlanpiaci válság hatása miatt eleve nehézségekbe ütközött az értékesítés, illetve a tárgyalások során nem tudtak megegyezni a feltételek tekintetében. Ebből következően nem az alperes magatartására vezethető vissza az, hogy a felperes nem tudta eladni az ingatlanait, amelyből az is következik, hogyha az alperes az ügyintézési határidőt megtartotta volna, a felperes akkor sem tudta volna eladni az ingatlanokat, így nem is mentesülhetett volna az Itv. 23/A. § (7) bekezdése szerinti pótilleték megfizetése alól. Alperesi álláspont szerint a 35.904.000 forintos pótilleték összege a vételárat nem befolyásolta, hiszen a **S. T.-vel** zajlott tárgyalások ideje alatt a felperes abban a hiszemben volt, hogy illetékhelyesbítési kérelme pozitív elbírálása esetén a már teljesített 10%-os illeték mértékkel kell adóznia. Mivel a felperes illetékhelyesbítési kérelme még nem volt elbírálva, arról a felperes határozatot nem kapott, ezért az adásvétel kizárólag a 35.904.000 forintos vételár különbözet okán nem hiúsulhatott meg,

hiszen ha a felperes a vételárat ugyanezen összeggel leszállítja, úgy ezt az összeget a fizetési meghagyásban alkalmazott 2%-os illeték mértékének a megváltoztatására korábban előterjesztett kérelmének visszavonásával megtakaríthatta volna. A felperes nem bizonyította, hogy kivel, hogyan, milyen feltételek mellett folytak volna másként a tárgyalások, ha az alperes az ügyintézési határidőt nem lépi túl a felperes kérelmének elbírálása során. Az sem nyert bizonyítást, hogy a felperes a vevőjelöltekkel olyan feltételek mellett tudott volna megállapodni, amely biztosította volna számára az Itv. 23/A. § (1) bekezdése szerinti 2%-os illetékmértékkel történő adózás lehetőségét. Mindezek alapján tehát nem az alperes magatartására vezethető vissza az, hogy a felperes nem tudta elidegeníteni az ingatlanait, amelyből az következik, hogyha az alperes ügyintézési határidőn belül döntött volna a felperes kérelme elutasításáról, a felperes akkor sem mentesült volna a pótilleték megfizetése alól. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Kérte továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását azzal, hogy a felperesi képviselő áfa körbe tartozik. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet mindenben és messzemenőig megalapozott, így az alperesi fellebbezésben foglaltakkal nem ért egyet. Előadta, hogy az elsőfokú ítélet nem ütközik a PK 43. számú állásfoglalás rendelkezéseibe, és megfelel a PK 42. számú állásfoglalás feltételeinek. Mivel a közigazgatási határozati bírósági felülvizsgálata iránt indított pernek és a jelen polgári peres eljárásnak tárgyai nem azonosak, így a PK 43. számú állásfoglalás jelen ügyben nem alkalmazható. A kár bekövetkezésével összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a pótilleték mértékét és annak megfizetését okiratokkal bizonyította, és azt az alperes sem vitatta. Az elsőfokú bíróság az okozati összefüggés fennállása tekintetében is helytállóan foglalt állást. Ehhez képest az alperesi fellebbezésben foglalt észrevételek bizonytalan és bizonyítatlan feltételezéseken alapulnak, illetve az alperes a meghallgatott tanúk nyilatkozatainak olyan tartalmat tulajdonít, amely tartalma a nyilatkozatoknak nem volt. Ténykérdés és a tanúvallomások is megerősítik, hogy a felperest nem terhelte eladási kényszer. Ugyanakkor eladási kényszer esetében nem lett volna akadálya az értékesítésnek, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette ítéletében. Az elsőfokú bíróság arról is helyesen foglalt állást, hogy a felperes semmiféle olyan magatartást nem tanúsított, amellyel a károkozásban közrehatott volna.

A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperesi keresetet részben elutasító rendelkezését, amely fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. Az ítéltábla megjegyzi, hogy e rendelkezés az elsőfokú ítélet rendelkező részében nem jelenik meg, azonban az ítélet indokolásából kétséget kizáróan kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság az egész keresetet elbírálta, és annak részben nem adott helyt.

Az alperes fellebbezése alapos.

Az ítéltábla az alperesi fellebbezés alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése. Az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, a lefolytatott bizonyítási eljárás kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján nem volt sem ok, sem lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, fellebbezett döntésével és annak jogi indokaival az ítéltábla azonban nem értett egyet.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti kereset elbírálása során a Ptk. 349. § (1) bekezdését és a 339. § (1) bekezdését együtt kell alkalmazni. A Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősség speciális feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal ne legyen elhárítható, illetőleg a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult kimerítse. A jogvita elbírálására irányadó, 2007. évben hatályos Ket. 20. §-a szerinti, a közigazgatási szerv hallgatása esetén alkalmazható eljárás nem lett volna alkalmas a felperes által hivatkozott kár elhárítására, ezért az nem tekinthető a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti olyan jogorvoslatnak, amelynek hiánya az alperesi kárfelelősséget eleve kizárná.

Az alperes helytállóan hivatkozott arra fellebbezésében, hogy a felperes a kár bekövetkezését nem bizonyította, illetve hogy a kár bizonyítottsága esetén a keresetet az okozati összefüggés hiányában is el kellene utasítani.

A felperes az okozati összefüggés fennállását arra alapította, hogy amennyiben az alperes a határozatát 30 napon belül hozta volna meg, akkor a felperes a kettő vagy a meghosszabbított négy éves határidőn belül értékesítette volna az ingatlanokat, és így a pótlékfizetési kötelezettségből eredő kára nem merült volna fel. A felperes abban a tudatban volt, hogy a 10 %-os illeték önkéntes megfizetése után további illetékfizetési kötelezettsége nem lesz, mert bízott kérelme kedvező elbírálásában, éppen ezért nem is értékesítette az ingatlanokat. Az okozati összefüggés vonatkozásában tehát azt kellett vizsgálni, hogy a felperes alappal bízhatott-e kérelme kedvező elbírálásában. A felperes tudomással bírt arról, hogy a 2 %-os illeték kiszabásáról szóló fizetési meghagyások jogerőre emelkedtek és hogy a 10 %-os illeték-különbözetre vonatkozó befizetését az alperes túlfizetésként tartotta nyilván. A fizetési meghagyások jogorvoslati tájékoztatása tartalmazta, hogy amennyiben az ingatlanok továbbértékesítésére két éven belül nem kerül sor, úgy az illeték-különbözet kétszeresét kell megfizetni. Ilyen körülmények között a felperes nem bízhatott abban, hogy a fizetési meghagyások jogerőre emelkedését követően előterjesztett kérelme mindenképpen eredményre vezet. A közigazgatási eljárásban igénybe vett jogorvoslatok eredményeképpen született határozatok alátámasztják, hogy a kérelem nem volt teljesíthető. A felperes azzal, hogy a megalapozatlan kérelem előterjesztése mellett nem értékesítette az ingatlanokat, vállalta a kétszeres illeték-különbözet megfizetésének kockázatát, amelynek következményeit utóbb másra nem háríthatja át. Nem vitás, hogy az alperes az ügyintézési határidőre irányadó szabályokat súlyosan megsértette, de a felperest ért hátrány nem ezzel áll okozati összefüggésben. A felperes által hivatkozott kár azért következett be, mert a felperes megalapozatlanul bízott illetékhelyesbítés iránti kérelme elfogadásában.

A felperes kárként az általa megfizetett illetékpótlékkal azonos összegű követelést érvényesített. A közigazgatási perekben hozott jogerős ítéletekből következően azonban az illetékpótlék a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kárnak nem minősülhet, és polgári perben nem követelhető vissza. Kizárt, hogy az alperes ügyintézési késedelme éppen akkora kárt okozzon, mint az egyébként jogszerűen kiszabott illetékpótlék összege. A felperes valójában azt állította: ügyintézési késedelem hiányában az illetékpótléket megtakaríthatta volna. A Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kárfogalom azonban csak az elmaradt hasznot és a tényleges kiadást (költséget) foglalja magában, az „elmaradt megtakarítást” nem. A felperesi követelést tehát csak költségigényként lehetett elbírálni és mint ilyen, nem lehetett eredményes, hiszen adott esetben az illetékpótléket magát kellene kárnak tekinteni. A károsult ugyanis csak a kár kiküszöböléséhez szükséges költségeire tarthat alappal igényt.

Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy a felperest ért kár azzal az illetékpótlékkal azonos, amelyet az ingatlanok megtartása miatt kellett

megfizetnie. A felperes álláspontja szerint ez a többletköltség azért merült fel, mert az ingatlanok értékesítésére nyitva álló kétéves határidőn belül a felperes kérelmének elbírálására nem került sor, holott ha az elutasító döntésről időben tudomást szerez, akkor az ingatlanokkal kapcsolatos gazdasági megfontolásait átgondolja és azokat - az illetékpótlék alóli mentesülés érdekében - az előírt időn belül eladja, vagy határidő-hosszabbítás iránti kérelmet terjeszt elő. Az elsőfokú bíróság ezzel összhangban az ingatlanok eladásának hiányában felmerült illetéktöbbletet tekintette kárnak, amelyet a felperesnek nem kellett volna megfizetnie, ha az ingatlanokat határidőben értékesíti. Ebből következően az elsőfokú bíróság úgy tekintette, hogy az ingatlanok értéke állandó, vagyis az értékesítésük ugyanolyan vételáron és ugyanolyan feltételek mellett történhetett volna a kétéves határidőben, mint azt követően. Ez az álláspont azonban téves, a kár polgári jogi fogalmával és a kárszerzés tilalmának elvével nem egyeztethető össze. A megtérítendő kár összegének megállapítása során ugyanis az egyes kárelemek mellett figyelembe kell venni mindazon előnyöket, amelyek a károkozó magatartásból származnak, és mindazon hátrányokat, amelyek a károkozás nélkül is bekövetkeztek volna. Az illetéktöbbletként kiragadott költségelem önmagában a kártérítési felelősség egyéb feltételeinek teljesülése esetén sem lehet azonos a felperest ért tényleges hátránnyal. Az adott ténybeli alapon érvényesített kárigény mellett a felperesnek azt is igazolnia kellett volna, hogy az ingatlanokat a két éves határidőn belül mikor, kinek, milyen összegért tudta volna értékesíteni, és ehhez képest az ingatlanok jelenlegi értéke hogyan alakult. A kár összegéből le kellett volna vonni az ingatlanok esetleges hasznosításával elért nettó haszon összegét is. A felperest ért kár megállapítása során tehát az ingatlanok értékének alakulását és hasznait is figyelembe kellett volna venni, ebben a körben azonban a felperes elő sem adta és nem is bizonyította, hogy az ingatlanok megtartása - az illetéktöbbletben jelentkező költségen túl - számára milyen gazdasági következményekkel járt azok két éven belüli eladásához képest. Tény, hogy az ingatlanpiac helyzete jelentős változásokat mutatott a perrel érintett időszakban, ezért erre irányuló tényelődadás és bizonyítás hiányában nem lehet állást foglalni arról, hogy a felperes az ingatlanok gyors eladásával és az illetékpótlék alóli mentesüléssel valóban kedvezőbb gazdasági döntést hozott volna. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ingatlanok értékesítésének a két éves határidőben nem lett volna akadálya, de arra is utalt, hogy ennek „rugalmasabb” tárgyalás lett volna a feltétele. A rövidebb időn belüli, értékesítési kényszer alatti eladás tehát nyilvánvalóan csak alacsonyabb vételár mellett történhetett volna meg, amelyet a kár összegének megállapítása során értékelni kellett volna, erre azonban megfelelő felperesi tényelődadás és bizonyítás hiányában nem volt lehetőség.

A kár összegének tisztázásához tehát a felperesnek teljes körűen fel kellett volna tárnia az ingatlanokkal kapcsolatos döntések gazdasági következményeit annak érdekében, hogy a különböző időpontban történő eladások tényleges vagyoni hatása összehasonlítható legyen. Ilyen tényelődadás hiányában a kár bekövetkezése és összegszerűsége ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, ezért a felperes kárigénye nem lehetett alapos.

Az ítélet tábla a kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, és a felperes kártérítési keresetét a kár és az okozati összefüggés bizonyítottságának hiányában elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, amely kihatással volt az elsőfokú perköltségre is, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes jogi képviselőjével felmerült első- és másodfokú perköltség viselésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes köteles továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése

alapján az elsőfokú ítéletben megállapított összegén túl további 1.290.000 forint feljegyzett kereseti és az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illetéket is viselni.

Budapest, 2015. december 3.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül: